

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет систем і засобів масової комунікації
Кафедра реклами та зв'язків з громадськістю

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (підпис)

_____._____.20__р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА В ГАЛУЗІ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Дніпро
2017

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сфера моральності, а саме: проблеми обов'язку, свободи, відповідальності, питання добра і зла, сенсу життя і ставлення до смерті, честі, гідності людини, сорому і совісті, любові й співчуття; комплекс проблем людської діяльності та міжлюдських стосунків, глибокий світ суб'єктивних переживань, ідеалів і прагнень.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Етика в галузі зв'язків з громадськістю» є освоєння студентами основних етичних концепцій, понять, методів гуманістичної та власне професійної етики фахівця в галузі ПР-діяльності, отримання вмінь їх самостійно застосовувати в безпосередній практичній діяльності, а також набуття навичок, орієнтації у вирішенні складних моральних проблем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика в галузі зв'язків з громадськістю» є: формування особистості майбутнього фахівця, етичних принципів та моральних засад його світогляду і духовного світу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основний зміст, напрями розвитку етичної думки в історико-культурологічному аспекті;
- специфіку професійної етики в сфері ПР-діяльності;
- основні принципи і фактори професійної етики, які сприяють формуванню моральної культури фахівця;
- правила професійної поведінки спеціаліста сфери ПР;
- норми правового регулювання професійної етики ПР в Україні і за кордоном.

вміти:

- формувати самостійний стиль мислення, власну етичну позицію, робити власний моральний вибір;
- застосовувати набуті знання в сфері професійної діяльності і особистого самовдосконалення;
- дотримуватись норм професійної етики в процесі фахової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана з нормативними дисциплінами «Професійна підготовка», «Теорія та історія реклами та зв'язків з громадськістю» та вибірковою дисципліною «Право в галузі реклами та зв'язків з громадськістю».

Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Професійна етика: сутність, принципи, фахові норми

Тема 1. Професійна етика та моральна свідомість: історія становлення і основи теорії

Сутність і норми етики, її роль у суспільстві. Основні різновиди етики. Етос і мораль. Етика як моральна філософія. Етика в системі філософського знання. Її смисл і цінність як філософської дисципліни і значення для формування й становленні сучасного фахівця. Співвідношення теоретичної та практичної етики. Завдання і основні принципи етики як науки.

Поняття професійної етики. Моральна свідомість як загально етична категорія. Фахова моральність. Суспільне завдання фахівця зі зв'язків з громадськістю. Загальні принципи та норми моралі й етики фахівця зі зв'язків з громадськістю.

Морально-етичні критерії фахового рівня в умовах транзитивного суспільства: новітній період суспільно-історичного розвитку України.

Тема 2. Проблема свободи творчості і свободи совісті в сучасній ПР-діяльності

Людина і світ етичних цінностей. Поняття моральної свободи. Основні чинники реалізації свободи в сучасному світі. Свобода слова. Свобода волі. Свобода совісті. Свобода вибору. Економічна і політична свобода людини. Авторитаризм. Свобода та демократія. Сенс життя і проблема його пошуків. Вчинок як першоелемент моральної діяльності, як практичний акт цілеспрямованого утвердження моральних цінностей. Свобода дії. Мотив і результат дії. Проблема співвідношення цілей і засобів діяльності.

Тема 3. Професійні принципи етики і моралі фахівця зі зв'язків з громадськістю

Права і обов'язки фахівця зі зв'язків з громадськістю в контексті норм етики. Конфлікт інтересів. Ставлення до пільг та привілеїв. ПР-спеціаліст у ринкових умовах. Етика фрілансу. Етична проблема компліативності, заангажованості, плагіату в практиці ПР. Механізми впливу пропаганди на масову та індивідуальну свідомість та психіку людини. ПР-діяльність і життя людини: етичні норми втручання в приватне життя.

Тема 4. Етико-моральні принципи ПР-діяльності в інформаційному суспільстві

Фахівець соціальних комунікацій і джерела інформації. Загальні принципи роботи піармена з джерелами інформації. Етичні вимоги в процесі роботи з фактами і джерелами інформації. Переваги дотримання етичних норм.

Методи прихованого збирання інформації в процесі ПР-роботи. Метод «маски». Фабрикування інформації. Плагіат. Маніпулювання інформацією як несумісне з фаховою етикою і мораллю.

Вимоги до фахівця при роботі з інформацією. Відповідність інформації дійсності. Відокремлення фактів від коментарів. Перевірка даних і виправлення помилок. Виправлення помилок і право на відповідь.

Тема 5. Етична роль зв'язків з громадськістю в умовах політико-економічного протистояння міжнародного і внутрішньодержавного масштабу

Роль і функціональне використання ПР–комунікацій у діяльності владних структур. Функціоналів адміністративному складі державних установ внутрішніх служб по зв'язках з громадськістю. Феномени використання в політичному бізнесі ПР-стратегій і технологій: президентство Ф.Д.Рузвельта та адміністративний ресурс М.Тетчер, етичні засади їх успіху. Визнання ПР як стратегічної комунікації державними структурами.

ПР в економічній сфері: етичні принципи підтримки виробничої сфери. Вплив тенденцій переходу від інформаційного суспільства до інформаційного, від форсованих технологій до високих, від національної економіки до глобальної. Практика підприємництва і її потреби в регулятивних діях ПР. Правові норми і етичні аспекти практики ділової взаємодії.

Кодекс професійних стандартів Американського товариства по зв'язках з громадськістю як регулятивна система фінансової бізнес-сфери.

Змістовий модуль 2. Принципи ПР-етики та контроль за їх дотриманням

Тема 6. Історико-суспільні джерела та науково-прикладний розвиток професійної етики ПР

Історико-суспільні джерела та передумови виникнення професійної етики в сфері ПР. Науково-прикладний розвиток етики ПР-діяльності. Сучасна інтерпретація етичних проблем ПР. французька, німецька та британська школи етики ПР. погляди на етичні проблеми фаху американської школи етики ПР. Етичні основи ПР. Правове забезпечення ПР-діяльності як системи формування й підтримки етичних стандартів і принципів фахової етики.

Тема 7. Етико-психологічні стандарти, нормативні принципи професійної поведінки в сфері ПР

Концептуальні положення Кодексу професійної поведінки і етики Міжнародної асоціації ПР (ІПРА). Морально-етичні норми Афінського кодексу. Історія, умови формування, процедура декларування СЕПР (Європейською конференцією ПР). Кодекс професійної поведінки Інституту ПР (Англія), його основні положення. Критерії і норми професійної кваліфікації практичних працівників, накладені Європейським кодексом професійної поведінки в сфері ПР (Лісабонський кодекс).

Кодекс професійної етики українського журналіста, його основні морально-етичні норми.

Етичні стандарти міжнародної практики ЗМІ в контексті Кодексу професійної поведінки російського журналіста (від 23 червня 1994 р.) і Кодексу професійної етики спілки професійних журналістів США.

Тема 8. Етика професійного спілкування

Спілкування як сфера людської моральності. Парадигма спілкування в сучасній культурі. Відкритість і замкненість, монологічність і діалогічність людської особистості. Моральні передумови спілкування. Дружба як особливий вид спілкування.

Культура спілкування й етикет. Моральна цінність спілкування. Службова етика. Корпоративна етика. Етика ділових стосунків в PR-агентстві. Етика взаємності. Моральний конфлікт і його різновиди. Моральний кодекс члена трудового колективу. Ділове спілкування – ключовий елемент функціонування зв'язків з громадськістю.

Тема 9. Етика PR у процесах гуманізації соціокомунікативного простору України

Брудні технології, «чорний PR», «анти технології» як неетична аморальна альтернатива гуманних демократичних PR-технологій. Використання зарубіжних методик, поява вдалих вітчизняних розробок останнього часу. Технології «чорного PR». інструменти «чорного PR». Різноманітність маніпулятивних PR-технологій.

Мова викладання: українська.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Рекомендована література

1. Алёшина И. Паблик рилейшнз для менеджеров. Учебник. – М.: ИКФ «ЭКМОС», 2003. – 480 с.
2. Грицюта Н. М. Професійна етика. Професійні стандарти реклами і паблік рилейшнз: Навч.-метод. рекомендації до вивчення дисципліни. К.: Ін-т журналістики; Х.: Прапор, 2008. – 122 с.
3. Етика: навч. посіб. / Н. М. Вознюк, М.Є. Люлько, О.А. Лященко – К.: Центр учбової літератури, 2008.
4. Почепцов Г.Г. Паблик рилейшнз: или как успешно управляют общественным мнением. – К., 1998.

Додаткова література

1. Грицюта Н. М. Професійна етика PR-діяльності: сутність поняття, принципи / Н. М. Грицюта // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2014. - № 4. – С. 130-135.
2. Грицюта Н. М. Правові чинники професійної етики PR-діяльності: ієрархія рівнів / Н. М. Грицюта // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2015. - № 1. – С. 120-126.
3. Етика: Навчальний посібник / В. О. Лозовий, М.І. Панов, О.А. Стасевська, М.Б. Ценко. - К. : Юрінком Інтер, 2003.
4. Катлип С. Паблик рилейшнз. Теория и практика / С. Катлип. – М.: Вильямс, 2003. – 624 с.
5. Лебедева Т.Ю. Искусство обольщения. Паблик рилейшнз по-французки. Концепция. Практика. – М., 1996.
6. Малахов В.А. Етика спілкування. – К. : Либідь, 2006.
7. Рікер П. Етика і мораль // Рікер П. Навколо політики. – К.: Основи, 1995.